

11 listopada 1918 r.

11 listopada 1918 r. w Lasku Compiegne pod Paryżem podpisano zawieszenie broni pomiędzy Niemcami a państwami koalicji.

Pod wpływem wydarzeń międzynarodowych i panujących w społeczeństwie polskim nastrojów już w początku października 1918 r. Polacy przystąpili w Lubelskim, Kieleckim i Zagłębiu Dąbrowskim do rozbrajania zaborców. 31 października 1918 r. w Krakowie legionieści oraz oficerowie Polacy z armii austriackiej rozbroili wojsko zaborcze. W Warszawie oddziały Polskiej Organizacji Wojskowej i Straży Obywatelskiej rozbroiły część załogi niemieckiej. W drugiej połowie października 1918 r. na ziemiach polskich powstawały lokalne ośrodki władzy i administracji państwowej. 7 listopada 1918 r. w Lublinie utworzono Tymczasowy Rząd Republiki Polskiej z Ignacym Daszyńskim na czele. Większość Polaków czekała na powrót z więzienia w Magdeburgu Józefa Piłsudskiego. Był on dla znacznej części społeczeństwa polskiego uosobieniem czynnego, ofiarnego patrioty, walczącego o niepodległość. 10 listopada 1918 r. Józef Piłsudski przybył do Warszawy. Uwzględniając nastroje panujące na ziemiach polskich Rada Regencyjna w odezwie do narodu 11 listopada 1918 r. przekazała władzę wojskową i naczelną dowództwo wojsk polskich Józefowi Piłsudskiemu. Po negocjacjach Piłsudskiego z Centralną Radą Żołnierską 11 listopada 1918 r. wojska niemieckie zaczęły wycofywać się z Królestwa Polskiego. W nocy żołnierze rozbroili niemiecki garnizon, który stacjonował w Warszawie. Dzień później, 12.11. 1918 Rada Regencyjna powierzyła Piłsudskiemu misję tworzenia rządu.

Dzień 11 listopada ustanowiono Świętem Niepodległości dopiero ustawą z 23 kwietnia 1937 roku, czyli prawie 20 lat po odzyskaniu niepodległości i do czasu wybuchu II wojny światowej święto obchodzono tylko dwa razy – w roku 1937 i 1938.

Święto obchodzone 11 listopada zostało przywrócone przez Sejm PRL-u IX kadencji w 1989 r. pod zmienioną nazwą: Narodowe Święto Niepodległości.

REDAKCJA SE.PL POLECA

Odzyskiwanie przez Polskę niepodległości było procesem stopniowym. Wybór 11 listopada uzasadnić można zbiegiem wydarzeń w Polsce z zakończeniem I wojny światowej dzięki zawarciu rozejmu w Compiègne 11 listopada pieczętującego ostateczną klęskę Niemiec.

W tych dwóch dniach, 10 i 11 listopada 1918, naród polski uświadomił sobie w pełni odzyskanie niepodległości, a nastrój głębokiego wzruszenia i entuzjazmu ogarnął kraj. Po negocjacjach Piłsudskiego z Centralną Radą Żołnierską 11 listopada 1918 r. wojska niemieckie zaczęły wycofywać się z Królestwa Polskiego. W nocy żołnierze rozbroili niemiecki garnizon, który stacjonował w Warszawie. Dzień później, 12.11. 1918 Rada Regencyjna powierzyła Piłsudskiemu misję tworzenia rządu.

Dzień 11 listopada ustanowiono Świętem Niepodległości dopiero ustawą z 23 kwietnia 1937 roku, czyli prawie 20 lat po odzyskaniu niepodległości i do czasu wybuchu II wojny światowej święto obchodzono tylko dwa razy – w roku 1937 i 1938.

Józef Piłsudski

Józef Klemens Piłsudski przyszedł na świat 5 grudnia 1867 roku w Żułowie na Litwie. Wywodził się z jednego najstarszych rodów szlachty litewskiej, Giniatowiczów, która od wieków była jednak spolonizowana i czynnie zaangażowana w powstaniu styczniowym. Piłsudski wychował się zatem w atmosferze patriotycznej.

Ukończył gimnazjum w Wilnie a następnie w roku 1885 zapisał się na wydział medyczny uniwersytetu charkowskiego. Nie angażował się w działalność konspiracyjną jednak za udział w demonstracji został aresztowany i wydalony z uczelni. Piłsudski wraz z bratem wnieśli się także w spisek na życie cara za co został zesłany na 5 lat na Syberię. Po powrocie poznał Marię z Koplewskich o którą zaczął konkurować z samym Romanem Dmowskim, jej wybrankiem został jednak Piłsudski. Wstąpił także do organizującej się Polskiej Partii Socjalistycznej oraz został członkiem Centralnego Komitetu Robotniczego oraz redaktorem naczelnym. Pragnął dotrzeć także do mas robotniczych dlatego redagował i wydawał prasowy organ partii „Robotnik”. Za działalność spiskową został osadzony w X pawilonie cytadeli, jednak udając obłąkanie został przewieziony do szpitala w Petersburgu, z którego zbiegł.

Do jego największych osiągnięć należy to, że przyczynił się do odzyskania niepodległości przez Polskę w roku 1918 i postanowił ją odbudować jako państwo wolne, przyłączenie Wilna do Polski to także jedna z jego zasług. Skupiał się na organizowaniu polskiego czynu zbrojnego. W celu przygotowaniu gruntu do zawierania sojuszy zbliżył się politycznie do Austrii i planował związać się z Ententą, dlatego w zaciśnięciu gabinetów przemawiał kilkoma językami. Austriaków traktował jednak bardzo instrumentalnie a sojusz miał jedynie charakter taktyczny. Jego zamiarem było wywołanie powstania antyrosyjskiego w chwili wybuchu wojny. Wzywał on Legiony do odmowy złożenia przysięgi Niemcom w lipcu 1917r. , za co został oskarżony o bunt i uwięziony w twierdzy w Magdeburgu. Groził mu wtedy pluton egzekucyjny. Uniknął tego jednak a zyski polityczne z uwięzienia były ogromne, ponieważ z sojusznika państw centralnych stał się ich ofiarą i aliantem Ententy. Wielkim Jego sukcesem stały się wykształcone w Legionach kadry wojskowe. Chciał on jak najszybciej przekazać władzę sejmowi wybranemu w wyborach powszechnych. Jako autor koncepcji planu operacyjnego i dowódca grupy wojsk zwyciężył nad Armią Czerwoną w dniach 12-13 sierpnia. Bitwę tą zwano bardzo często „Cudem nad Wisłą”. Piłsudski pełnił rolę głównego architekta i budowniczego państwa. Był także pierwszym Marszałkiem Polski. Nadał także polskiemu socjalizmowi charakter narodowy. Po odzyskaniu niepodległości Piłsudski postrzegany był jako ten, który może Polskę wyprowadzić z kryzysu a kult Piłsudskiego stał się oficjalną ideologią państwową, której kult nasilił się po jego śmierci w roku 1935. Po upadku komunizmu w Polsce w roku 1989, marszałek Piłsudski uznawany jest za jedną z najwybitniejszych postaci w historii Polski. Jest patronem wielu ulic, placów(min. W Warszawie). Powstało także wiele jego pomników.

KSIĄDZ BOLESŁAW DOMAŃSKI

Bolesław Domański przyszedł na świat 14 stycznia 1872r. w Przytarni koło Chojnic, zmarł 21 kwietnia 1939r. Był katolickim duchownym, doktorem filozofii, proboszczem Parafii Świętej Marii Magdaleny w Zakrzewie. Był także aktywnym działaczem Związku Polaków w Niemczech. Uznawany był za „Księdza Patrona Polaków w Rzeszy Niemieckiej”. Ksiądz Domański katechezę prowadził w języku polskim, ucząc patriotyzmu a także historii narodu polskiego. Był także zwolennikiem pracy organicznej, namawiał parafian do zdobywania wiedzy. Został On wybrany Prezesem Rady Nadzorczej Banku Ludowego w Złotowie, walczył także o przyłączenie ziemi złotowskiej do Rzeczypospolitej niestety nie udało się tego dokonać. Twierdził także, że zdradą jest opuszczać ojcowiznę .W roku 1928 ksiądz Domański wywalczył „Ordynację dotyczącą uregulowania szkolnictwa dla mniejszości polskiej w Prusach. Został on pośmiertnie odznaczony Złotym Wawrzynem Akademickim za szerzenie zamięłowania do literatury polskiej i krzewienie czytelnictwa wśród Polaków w Niemczech. Był autorem PIĘCIU PRAWD POLAKÓW SPOD ZNAKU RODŁA. Odwołując się do najważniejszych dla Polaków wartości: narodu, wiary, braterstwa, służby, ojczyzny

1.Jesteśmy Polakami!

2.Wiara Ojców naszych jest wiarą naszych dzieci!

3.Polak Polakowi Bratem!

4.Co dzień Polak Narodowi służy!

5.Polska Matką naszą - nie wolno mówić o Matce źle!

POWSTANIE WIELKOPOLSKIE 1918/1919.

11 listopada 1918 r. w Lasku Compiegne pod Paryżem zawarto rozejm na froncie zachodnim. Francuski marszałek Ferdynand Foch podyktował Niemcom bardzo ciężkie warunki rozejmu. Na ziemiach polskich zaboru pruskiego powstawały w listopadzie niemieckie rady żołnierskie, powołane przez socjaldemokratów. Opowiedziały się one za pozostaniem tych ziem w państwie niemieckim. Wywołało to sprzeciw ludności polskiej. W Wielkopolsce powstawały Polskie Rady Ludowe. W pierwszych dniach grudnia 1918 r. zebrał się w Poznaniu Sejm Dzielnicowy, który powołał Naczelną Radę Ludową polityczną reprezentującą Polaków z zaboru pruskiego Wielkopolski, Kujaw i Pomorza. Naczelna Rada Ludowa zwróciła się do Komitetu Narodowego Polskiego w Paryżu o podjęcie działań dyplomatycznych na rzecz przyłączenia ziem zaboru pruskiego do Polski.

26 grudnia 1918 r. do Poznania przybył wybitny kompozytor i pianista oraz polityk – Ignacy Jan Paderewski, który z Londynu zdążył do Warszawy. Władze niemieckie próbowały Paderewskiego powstrzymać, nakłaniając go na stacjach kolejowych do jazdy do Warszawy. Paderewskiego na dworcu cesarskim witały rozentuzjasmowane tłumy. Paderewski wraz z małżonką zatrzymał się w hotelu Bazar. Krótki pobyt Paderewskiego w Poznaniu stał się powodem potężnej manifestacji patriotycznej społeczeństwa polskiego. Niemcy zaskoczeni początkowo rozmiarami demonstracji, po kilku godzinach rozpoczęli przeciwdziałanie. Zaczęli rozpraszać tłumy Polaków, a uczestnicy zorganizowanej pospiesznie niemieckiej kontrmanifestacji zrywali polskie flagi i wznosili wrogie Polakom okrzyki. Doszło do samoobrony Polaków z niemieckim wojskiem i policją. 27 grudnia 1918 r. w Poznaniu wybuchło powstanie. Po krótkiej walce Poznań został oswobodzony mimo stacjonujących w mieście 15 tysięcy wojsk niemieckich. W ciągu paru dni powstanie rozszerzyło się prawie na całą Wielkopolskę. Naczelna Rada Ludowa powołała głównodowodzącego powstaniem w osobie kapitana Stanisława Taczaka, którego awansowała do stopnia majora. Determinacja i pomysłowość polskich żołnierzy oraz zaskoczenie strony niemieckiej sprawiły, że w ciągu pierwszych dwóch tygodni stycznia 1919 r. niemal cały region znalazł się w rękach powstańców. 7 stycznia podzielono Wielkopolskę na okręgi wojskowe, co było przejawem organizowania się regularnej armii. 8 stycznia 1919 r. Komisariat Naczelnej Rady Ludowej wydał dekret o przejęciu władzy nad zdobytymi terenami. Podjęte rozmowy niemiecko-polskie nie doprowadziły do zakończenia walk. 11 stycznia Naczelnik Państwa Józef Piłsudski mianował naczelnym dowódcą gen. Józefa Dowbora-Muśnickiego. W połowie stycznia na mocy dekretu Naczelnej Rady Ludowej mianowany głównodowodzącym wszystkich Sił Zbrojnych Polskich byłego Zaboru Pruskiego. Wraz z nim do oddziałów w Wielkopolsce przybyło około 200 oficerów, służących wcześniej wraz z generałem w armii rosyjskiej. Na jeszcze większą skalę organizowano pobór ochotników, których nie brakowało, ponieważ entuzjazm do walki wśród ludności był wielki. Ukształtowały się trzy fronty: południowy - wzdłuż granicy ze Śląskiem, zachodni wzdłuż rzeki Obry, i północny wzdłuż Noteci. Dzięki zaskoczeniu i dobrej organizacji oddziałów powstańców, a także chaosowi w Niemczech, udało się wyzwolić do 8 stycznia 1919 r. takie miasta, jak: Czarnków, Wronki, Pniewy, Grodzisk, Kościan, Gostyń, Krotoszyn, Odolanów, Ostrzeszów, Ostrów, Pleszew, Jarocin, Września, Gniezno, Mogilno i Żnin. Wiele powiatów wielkopolskich znalazło się w rękach powstańców przy minimalnym oporze wroga i stratach własnych. Ciężkie, ale zwycięskie walki stoczono o Inowrocław, Szubin i Chodzież. Do krwawych walk doszło o Zbąszyń i Rawicz, których powstańcom nie udało się jednak zdobyć. Wielokrotnie, w krótkim odstępie

czasu dochodziło do zmiany stanu posiadania walczących stron. Znaczącym sukcesem Polaków było zdobycie wysuniętego na zachód Wolsztyna i Kopanicy. W dniu 16 II 1919 r. w Trewirze zawarto rozejm kończący walki powstańcze w Wielkopolsce. W wyniku postanowień traktatu pokojowego, zawartego w kilka miesięcy później w Wersalu, obszar zdobyty przez powstańców został przyłączony do odrodzonej Rzeczypospolitej. Zanim jednak do tego doszło, przez kilka kolejnych miesięcy region funkcjonował jak oddzielne, niezależne państwo, z własnym rządem, wojskiem i gospodarką.

Wincenty Witos.

Wincenty Witos urodził się 21 stycznia 1874 r. we wsi Wierzchosławice w pow. tarnowskim, w biednej rodzinie chłopskiej posiadającej dwumorgowe gospodarstwo. Mając dziesięć lat rozpoczął naukę w dwuletniej szkole wiejskiej. Pracując jako drwal pomagał w utrzymaniu rodziny. W 1893 r. na łamach wydawanego we Lwowie „Przyjaciela Ludu” opublikował swój pierwszy artykuł, napisany pod pseudonimem Maciej Rydz. Od 1895 r. związany był ze Stronnictwem Ludowym w Galicji. W latach 1895-1897 r. odbywał służbę wojskową w armii austriackiej, służąc w Tarnowie, Krakowie i Krzesławicach. W ciągu następnych lat powiększył swoje gospodarstwo do siedemnastu morgów. 27 lutego 1903 r. został wybrany do Rady Naczelnej Polskiego Stronnictwa Ludowego. W 1905 r. wszedł w skład samorządowej Rady Powiatowej w Tarnowie. W lutym 1908 r. został posłem do galicyjskiego Sejmu Krajowego we Lwowie. Wybrany na wójta Wierzchosławic w kwietniu 1908 r. pełnił tę funkcję do lipca 1931 r. 9 kwietnia 1911 r. został wybrany posłem do Rady Państwa (parlamentu) w Wiedniu. W maju 1913 r. ponownie wybrano go do Sejmu Krajowego. Po rozłamie w PSL (grudzień 1913 r.) i powołaniu PSL „Piast” w lutym 1914 r. został wybrany jego wiceprezesem. Funkcję tę pełnił do 1918 r. 16 sierpnia 1914 r., po wybuchu I wojny światowej, wszedł w skład Naczelnego Komitetu Narodowego. Jako wiceprezes NKN wspierał początkowo organizację Legionów Polskich, widząc w monarchii habsburskiej sprzymierzeńca dla sprawy polskiej. Jednak od 1915 r. wraz z PSL „Piast” coraz bardziej skłaniał się do powiązania sprawy polskiej z zachodnimi mocarstwami i współpracy w tej kwestii z Narodową Demokracją. W połowie 1916 r. został prezesem Klubu Poselskiego PSL „Piast”. W roku 1917 wstąpił do Ligi Narodowej, pozostając jej członkiem do 1918 r. 16 czerwca 1917 r. wygłosił pierwsze i ostatnie przemówienie przed członkami Rady Państwa, w którym krytykując Wiedeń za prowadzenie antypolskiej polityki, zapowiedział powstanie niepodległej Polski.

28 października 1918 r. stanął na czele powstałej w Krakowie Polskiej Komisji Likwidacyjnej, która dwa dni później przejęła władzę na obszarze zachodniej Małopolski. Od 4 listopada pełnił funkcję jej przewodniczącego. Odmówił udziału w utworzonym 7 listopada 1918 r. rządzie lubelskim Ignacego Daszyńskiego. W grudniu 1918 r. został prezesem Zarządu Głównego PSL „Piast”, pozostając na tym stanowisku do 1931 r. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości był nieprzerwanie przez czternaście lat posłem na Sejm. W latach 1920-1921, a więc w czasie wojny polsko-bolszewickiej, premier Rządu Obrony Narodowej. Na czele rady ministrów stanął po raz kolejny w 1923 roku, szybko jednak zmuszono go do ustąpienia. Jego ponowny wybór na premiera, w początku maja 1926 roku, skłonił Józefa Piłsudskiego do przeprowadzenia wojskowego zamachu stanu. W 1930 roku został przez władze uwięziony w twierdzy wojskowej w Brześciu nad Bugiem. W procesie politycznym skazano go na osiemnaście miesięcy więzienia. W latach 1933-1939, w obawie przed ponownym osadzeniem w więzieniu, przebywał na wychodźstwie w Czechosłowacji. Tuż po agresji

Niemiec na Polskę, 3 września 1939 r. w drodze do Lwowa został ranny podczas niemieckiego bombardowania. 16 września 1939 r. władze niemieckie aresztowały go i osadziły w więzieniu w Rzeszowie. W latach 1941-1941 więziony przez Niemców, którzy widzieli w nim potencjalnego kandydata na „polskiego Quislinga”. Jesienią 1939 r. naziści bezskutecznie próbowali namówić go do poparcia ewentualnej budowy fasadowego państwa polskiego. Przechowywany przez Niemców w więzieniach w Tarnowie, Krakowie, Berlinie i Poczdamie, ostatecznie 1 marca 1941 r. ze względu na zły stan zdrowia został zwolniony. Nakazano mu jednak stały pobyt w Wierzchosławicach pod nadzorem niemieckich władz okupacyjnych. W lipcu 1944 r. odmówił Niemcom wydania antysowieckiej odezwy do narodu. W czerwcu 1945 r. nie przyjął zaproszenia do Moskwy na konferencję dotyczącą powstania Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej. 28 czerwca powołany został przez Prezydium Krajowej Rady Narodowej na stanowisko jej wiceprezydenta. Ciężko chory nie podjął prac w KRN. 22 sierpnia wybrano go prezesem PSL. Zmarł 31 października 1945 r. w Krakowie. Pochowany został na cmentarzu w Wierzchosławicach. Wincenty Witos odznaczony został w 1922 r. Orderem Orła Białego.

Stanisław Taczak - Pierwszy naczelny dowódca powstania wielkopolskiego i podpułkownik Armii Wielkopolskiej oraz generał brygady Wojska Polskiego.

Józef Dowbor-Muśnicki - W dniu 6 stycznia 1919 otrzymał wezwanie od Naczelnej Rady Ludowej do objęcia dowództwa nad powstaniem wielkopolskim. Oficjalnie stanowisko dowódcy przejął od mjra Stanisława Taczaka 16 stycznia.

Franciszek Ratajczak - Powstaniec wielkopolski, który zginął jako pierwszy w Poznaniu.

„ROTA”

Nie rzucim ziemi skąd nasz ród,
Nie damy pogrześć mowy,
Polski my naród, polski lud,
Królewski szczep piastowy.
Nie damy by nas zgnębił wróg!

Tak nam dopomóż Bóg!
Tak nam dopomóż Bóg!

Do krwi ostatniej kropli z żył
Bronić będziemy ducha,
Aż się rozpadnie w proch i w pył
Krzyżacka zawierucha.
Twierdzą nam będzie każdy próg.

Tak nam dopomóż Bóg!
Tak nam dopomóż Bóg!

Nie będzie Niemiec pluć nam w twarz,
Ni dzieci nam germaniń!
Orężny wstanie hufiec nasz,
Duch będzie nam hetmaniń.
Pójdziem, gdy zabrzmie złoty róg.

Tak nam dopomóż Bóg!
Tak nam dopomóż Bóg!

„PIERWSZA BRYGADA”

Legiony to żołnierska nuta,
Legiony to ofiarny stos.
Legiony to żołnierska buta,
Legiony to straceńców los

Ref. : My, Pierwsza Brygada,
Strzelecka gromada,
Na stos rzuciliśmy swój życia los,
Na stos, na stos.

O ileż mąk, ileż cierpienia,
O ileż krwi, wylanych łez.
Pomimo to - nie ma zwątpienia,
Dodawał sił - wędrówki kres.

Ref. : My, Pierwsza Brygada,
Strzelecka gromada,
Na stos rzuciliśmy swój życia los,
Na stos, na stos.

Krzyczeliśmy, żeśmy stumanieni,
Nie wierząc nam, że chcieć to móc.
Laliśmy krew osamotnieni,
A z nami był nasz drogi wódz!

Ref. : My, Pierwsza Brygada,
Strzelecka gromada,
Na stos rzuciliśmy swój życia los,
Na stos, na stos.

„PIECHOTA”

Nie noszą lampasów lecz szary ich strój,
Nie noszą ni srebra, ni złota,
Lecz w pierwszym szeregu podąża na bój
Piechota, ta szara piechota. x 2

Maszerują strzelcy, maszerują,
Karabiny błyszczą, szary strój,
A przed nimi drzewa salutują,
Bo za naszą Polskę idą w bój!

Idą, a w słońcu kołysze się stal,
Dziewczęta zerkają zza płota,
A oczy ich dumne utkwione są w dal,
Piechota, ta szara piechota! x 2

Maszerują strzelcy, maszerują,
Karabiny błyszczą, szary strój,
A przed nimi drzewa salutują,
Bo za naszą Polskę idą w bój!

Nie grają im surmy, nie huczy im róg,
A śmierć im pod stopy się miota,
Lecz w pierwszym szeregu podąża na bój
Piechota, ta szara piechota. x 2

Maszerują strzelcy, maszerują,
Karabiny błyszczą, szary strój,
A przed nimi drzewa salutują,
Bo za naszą Polskę idą w bój!

„WOJENKO, WOJENKO”

Wojenko, wojenko, cóżeś ty za pani,
Że za tobą idą, że za tobą idą
Chłopcy malowani?
Że za tobą idą, że za tobą idą
Chłopcy malowani?

Chłopcy malowani, sami wybierani,
Wojenko, wojenko, wojenko, wojenko,
Cóżeś ty za pani?
Wojenko, wojenko, wojenko, wojenko,
Cóżeś ty za pani?

Na wojence ładnie, kto Boga uprosi,
Żołnierze strzelają, żołnierze strzelają,
Pan Bóg kule nosi.
Żołnierze strzelają, żołnierze strzelają,
Pan Bóg kule nosi.

Maszeruje wiara, pot się krwawy leje,
Raz dwa stąpaj bracie, raz dwa stąpaj bracie,
Bo tak Polska grzeje.
Raz dwa stąpaj bracie, raz dwa stąpaj bracie,
Bo tak Polska grzeje.

Wojenko, wojenko, co za moc jest w tobie?
Kogo ty pokochasz, kogo ty pokochasz
w zimnym leży grobie.
Kogo ty pokochasz, kogo ty pokochasz
w zimnym leży grobie.

„PIERWSZA KADROWA”

Raduje się serce, Raduje się dusza,
Gdy pierwsza kadrowa, Na wojenkę rusza.

ref. Oj da, oj da dana,
Kompanio kochana,
Nie masz to jak pierwsza, nie oj - nie! [x2 cały refren]

Chociaż do Warszawy, Mamy długą drogę,
Ale przejdziem migiem, Byle tylko „w nogę”.

ref. Oj da, oj da dana,
Kompanio kochana,
Nie masz to jak pierwsza, nie oj - nie! [x2 cały refren]

Chociaż w butach dziury, na mundurach łąty.
To pierwsza kadrowa pójdzie na armaty.

ref. Oj da, oj da dana,
Kompanio kochana,
Nie masz to jak pierwsza, nie oj - nie! [x2 cały refren]

A gdy się szczęśliwie zakończy powstanie,
To pierwsza kadrowa gwardyją zostanie.

Oj da, oj da dana,
Kompanio kochana,
Nie masz to jak pierwsza, nie oj - nie! [x2 cały refren]

A więc piersi naprzód, Podniesiona głowa,
Bośmy przecież pierwsza Kompania kadrowa.

Oj da, oj da dana...

„O MÓJ ROZMARYNIE”

O mój rozmarynie, rozwijaj się
O mój rozmarynie rozwijaj się
Pójdę do dziewczyny, pójdę do jedynej
Zapytam się. 2x

A jak mi odpowie: nie kocham cie,
A jak mi odpowie nie kocham cię,
Ułani werbują, strzelcy maszerują
Zaciągnę się. 2x

Dadzą mi buciki z ostrogami
Dadzą mi buciki z ostrogami
I siwy kabacik i siwy kabacik
Z wyłogami. 2x

Dadzą mi konika cisawego
Dadzą mi konika cisawego
I ostrą szabelkę, i ostrą szabelkę
Do boku mego. 2x

Dadzą mi manierkę z gorzałczyną
Dadzą mi manierkę z gorzałczyną
A żebym nie tęsknił, a żebym nie tęsknił
Za dziewczyną. 2x

Powiodą z okopów na bagnety
Powiodą z okopów na bagnety
Bagnet mnie ukłuje, śmierć mnie ucałuje
Ale nie ty... 2x

„BIAŁE RÓŻE”

Rozkwitały pąki białych róż,
Wróc, Jasieńku, z tej wojenki już,
/Wróc, ucałuj, jak za dawnych lat,
Dam ci za to róży najpiękniejszy kwiat./ x2

Kładłam ci ja idącemu w bój,
Białą różę na karabin twój,
/Nimeś odszedł, mój Jasieńku, stąd,
Nimeś próg przestąpił, kwiat na ziemi zwiędł./ x2

Już przekwitły pąki białych róż
Przeszło lato jesień zima już,
/Cóż ci teraz dam, Jasieńku, hej,
Gdy z wojenki wrócisz do dziewczyny swej./ x2

Hej, dziewczyno ułan w boju padł
Choć mu dałaś białej róży kwiat,
/Czy nieszczerzy był twej dłoni dar
Czy też może wygasł twego serca żar. /x2

Jasieńkowi nic nie trzeba już,
Bo mu kwitną pąki białych róż,
/Tam pod jarem, gdzie w wojence padł,
Wyrósł na mogile białej róży kwiat./ x2

Nie rozpaczaj, lube dziewczę, nie,
W polskiej ziemi nie będzie mu źle.
/Policzony będzie trud i znój,
Za Ojczyznę poległ ukochany twój./ x2